

URL: <http://www.uaa.org.ua/about /komitety/presa/protection%20of% 20the %20rights%20of%20lawyers.pdf>.

5. Положення про комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності: рішення Ради адвокатів України № 182 від 27 липня 2013 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/ rishennya/2013.07.27-rishennya-182.pdf>.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна**

Грушак Я.О.

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОBOB'ЯЗКУ НЕРОЗГOЛOШЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Законодавством України передбачено обов'язок адвоката зберігати адвокатську таємницю, що у свою чергу слугує головною запорукою довіри клієнта. Саме ця довіра є основним шляхом отримання від клієнта інформації, необхідної для повного та всебічного захисту його прав та охоронюваних законом інтересів. На мою думку, даний обов'язок дає змогу клієнту бути захищеним у більш повному обсязі, адже останній не має підстав боятися, що певні приховані аспекти його життя чи діяльності можуть бути викриті в подальшому і тому, надаючи адвокату більш повну інформацію, тим самим збільшує шанси на успішний захист своїх прав.

Згідно ч.1 ст. 22 Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року, адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

Частина 3 ст. 22 цього ж закону встановлює, що обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста

та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення.

Крім того, згідно з пунктом 3 статті 10 Правил адвокатської етики, розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні спроби органів дізнання, слідства і суду допитати адвоката про обставини, що складають адвокатську таємницю.

Отже, аналізуючи зазначені нормативно-правові акти, можна дійти висновку, що відносини між адвокатом та його клієнтом носять суто конфіденційний характер. Однак, норми, які передбачають заборону розголошення адвокатської таємниці, не є безумовними. Існують випадки, коли адвокат звільняється від відповідальності за розголошення адвокатської таємниці.

Одним з таких випадків є втрата статусу адвокатської таємниці за письмовою заявою клієнта. Вважаю дану підставу цілком логічною, адже саме клієнт вправі обирати чи інформація, проголошена ним, повинна бути конфіденційною.

Наступним випадком є пред'явлення клієнтом вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю. Хоча у даній ситуації адвокат і може розголошувати відомості, які стали йому відомі у зв'язку з здійсненням адвокатської діяльності, проте такі відомості можуть бути розголошені не в повному обсязі, а в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів. У такому випадку суд, орган, що здійснює дисциплінарне провадження стосовно адвоката, інші органи чи посадові особи, які розглядають вимоги клієнта до адвоката або яким стало відомо про пред'явлення таких вимог, зобов'язані вжити заходів для унеможливлення доступу сторонніх осіб до адвокатської таємниці та її розголошення.

Аналізуючи Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 року, можемо визначити наступний випадок звільнення адвоката від обов'язку збереження адвокатської таємниці.

Так, згідно п.7 ч.1 ст. 6 згаданого закону, адвокатські бюро, адвокатські об'єднання та адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально є суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Стаття 8 даного закону містить в собі перелік зобов'язань суб'єктів первинного моніторингу, згідно з якою, одним з обов'язків є забезпечення відповідно до вимог, встановлених відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, належної організації та проведення первинного

фінансового моніторингу, що належним чином надасть можливість виявляти порогові та підозрілі фінансові операції (діяльність) незалежно від рівня ризику ділових відносин з клієнтом (проведення фінансових операцій без встановлення ділових відносин) та повідомляти про них спеціально уповноважений орган, а також запобігати використанню послуг та продуктів суб'єкта первинного фінансового моніторингу для проведення клієнтами фінансових операцій з протиправною метою.

Отже, згідно даного закону подання адвокатом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, не є порушенням адвокатської таємниці. Дана інформація зазначена в ч.6 ст.22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Отже, можна дійти висновку, що хоча і конфіденційний характер стосунків між адвокатом та клієнтом є фундаментом для захисту прав останнього, проте, така конфіденційність є досить сумнівною, оскільки клієнт не може бути повністю впевненим, що зазначені ним відомості не будуть розголошені адвокатом в майбутньому. На мою думку, третя підстава, за якою адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці, не є обґрунтованою.

Погоджуюсь, що адвокатською таємницею необхідно вважати всю інформацію, яка стала відома адвокату у зв'язку із здійсненням адвокатської діяльності, без будь-яких виключень. На мою думку, розголошення відомостей, які згідно Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» не є адвокатською таємницею, у будь-якому випадку є порушенням принципу конфіденційності та підставою зниження рівня довіри клієнта до адвоката, що у свою чергу зменшує шанси на успішний захист прав та свобод клієнта.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру і адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

2. Правила адвокатської етики n0001891-17 від 09.06.2011р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>.

3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню

розповсюдження зброї масового знищення»: Закон від 06.12.2019 р. № 361-IX. URL :<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20>.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

Гуца О.О., Акуленко А.М.

студентки 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

З метою реалізації статті 59 Конституції України та виконання міжнародних зобов'язань, передбачених Резолюцією 1466 (2005) Парламентської Асамблеї Ради Європи “Про виконання обов’язків та зобов’язань Україною” Міністерство юстиції України розпочало створення системи безоплатної правової допомоги (далі – БПД). Дана Резолюція зобов’язала Україну покращити доступ до правосуддя через імплементацію системи БПД відповідно до стандартів Ради Європи та практики Європейського Суду з прав людини [1].

Проаналізувавши нормативну базу, статті та останні новини, нами було виявлено деякі недоліки роботи системи БПД. Пропонуємо їх та шляхи їх подолання.

1. Якість надання правової допомоги. Це найважливіший критерій для оцінки будь-якої роботи. В такій системі, де великий потік клієнтів, перевага надається швидкості та оперативності у вирішенні питань і на перший план виходять кількісні показники. Для підвищення якісних показників пропонуємо: розширити норми законодавства, які закріплюють відповідні стандарти, здійснювати певний нагляд за роботою адвокатів у суді, можливо навіть запровадити незалежну фахову оцінку або ввести певні елементи громадського контролю.

2. Дієвість системи. Для її забезпечення заінтересованими в кінцевому результаті мають бути не лише клієнти, а і самі працівники. Одним із стимулів для відповідальної роботи адвокатів та штатних юристів стане достойна оплата їх праці, адже в дійсності спостерігаємо дисбаланс між обсягом роботи, складністю завдань, які покладаються на працівників, та кінцевою платою за виконання покладених на них завдань. Крім того,